

Hajnówka 2019

**XVII Międzynarodowy Plener Rzeźby w Drewnie
5 – 24 sierpnia**

XVII
PLENER RZEŹBY
W DREWNIĘ

Hajnówka 5-24 sierpnia 2019r.

ORGANIZATORZY PLENERU:

Urząd Miasta Hajnówka
Hajnowski Dom Kultury
Nadleśnictwo Hajnówka-Lasy Państwowe

KOMISARZ PLENERU:

Stanisław Ostaszewski

PROJEKT GRAFICZNY
I SKŁAD KOMPUTEROWY:

Zenaida Jakuc

ZDJĘCIA:

Anna Tarasiuk
Jerzy Wójcik
Stanisław Ostaszewski

TEKSTY:

Jerzy Hermanowicz
Wiktor Kabac
Agnieszka Laskowska-Ginszt
Stanisław Ostaszewski

DRUK:

od lewej: Mikołaj Sklar, Marek Sapiolko, Jerzy Iwacik, Aleksander Łazerka, Daniel Lipian-Kaniuk,
Stanisław Ostaszewski, Wiktor Kabac

P

lenery rzeźbiarskie w Hajnówce stały się faktem.

Tegoroczną, XVII-ą edycję Pleneru Rzeźby w Drewnie – Hajnówka 2019 realizowaną pod patronatem Urzędu Miasta Hajnówka i Hajnowskiego Domu Kultury, wsparły trzy puszczańskie nadleśnictwa: Hajnówka, Białowieża oraz Browsk. Nie bez powodu. Zasadność współpracy wynika z potrzeby wspólnego promowania miasta Hajnówka i Puszczy Białowieskiej jako Transgranicznego Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska.

Z tematem przewodnim pleneru „Tajemnicza Puszcza Białowieska – wspólne dziedzictwo Słowiańszczyzny” zmagало się ośmiu artystów w tym dwóch z Białorusi, nawiązując w swoich pracach do postaci i symboli wywodzących się z dziedzictwa i historii Puszczy Białowieskiej.

JERZY IWACIK w swojej pracy „Rozwijam się, zwijam się” zgłębiał przyrodnicze aspekty flory puszczańskiej, nawiązując do legendy o paproci, zwanej też perunowym kwiatem, rzeźbiąc piękną paproć. Zachwycony oryginalnością wielkiej ryby „Taka jestem” – wyróżnił ją ciekawą horyzontalną formą oraz odmiennym kolorem.

WIKTOR KABAC niczym Prometeusz wykradł bogom ogień. Wykonane prace przedstawiające czołowe postacie w panteonie słowiańskim – Światowida i Peruna – formalnie rzeźbiarskie są bardzo graficzne. Ogień, mityczny symbol życia oraz energii witalnej, wykorzystany w procesie tworzenia nadaje pracom przestrzenności, potęgując mistyczne doznania.

DANIEL LIPIAN – KANIUK zainspirowany naturą oraz mitologią stworzył rzeźby, będące odpowiedzią na nurtujące go pytania. Tytuły prac „Bogini przyrody”, „Natura” i „Duet”.

ALEKSANDER ŁAZERKA w poetycki sposób przetransponował gwar puszczy na dźwięki wydobywające się z wiolonczeli, tworząc pracę pt. „Melodia”. Druga praca autora „Król puszczy” jest apoteozą największego ssaka w puszczy, zubra.

STANISŁAW OSTASZEWSKI podążał szlakiem flory puszczańskiej za „Zielarką”, postacią symboliczną nierozzerwalnie związaną z puszczą oraz jej legendami. Inne prace pt. „Wrzeźba” oraz „Foka” są próbą znalezienia właściwej formy z poszanowaniem naturalnego piękna kryjącego się w drewnie.

MIKOŁAJ SKLAR jako bacny obserwator natury, w rzeźbie z metaforycznym przekazem „Duch Puszczy” utrwalił swoje refleksje. Natomiast ezoteryczna „Lola” wypełniona zadumą, przywołuje na myśl mityczną nimfę.

MAREK SAPIOLKO (gość pleneru) zgłębiał arkanę rzeźby. Prace: „Weles”, „Jessa”.

STANISŁAW ŻYWOLEWSKI pokolorował mitologię i w dowcipny sposób sparafrazował mit o Faunie zapraszającym do obejrzenia po plenerowej wystawie.

Wszystkie powstałe na plenerze rzeźby były wyeksponowane na wystawie po plenerowej zorganizowanej wokół Hajnowskiego Domu Kultury i cieszyły się dużym zainteresowaniem turystów oraz mieszkańców Hajnówki. Cztery rzeźby wybrane przez jury składające się z przedstawicieli nadleśnictw oraz Domu Kultury w Hajnówce powrócą do puszczy i uatrakcyjnią puszczańskie szlaki, pozostałe wzbogacą zasoby Podlaskiej Galerii Rzeźby w Drewnie w Hajnówce.

Stanisław Ostaszewski
Komisarz XVII Pleneru

P

olskie plenery narodziły się w latach sześćdziesiątych dwudziestego wieku. Dążyły do wielości wypowiedzi, do pełnej swobody tematu, kierunku i techniki. Pierwsze akcje plenerowe w powojennej Polsce były organizowane w Elblągu przy zakładach „Zamechu”, z nich powstała słynna Galeria „EL”. Następnie w kolejności to „Osieki” 1964 i jako trzeci w 1965 r. Plener Białowieski, początkowo pomysłany jako dwudyscyplinarny, malarsko-rzeźbiarski.

Już w roku następnym rzeźbiarze przenieśli się do Hajnówki pod skrzydła przychylnego im Hajnowskiego Przedsiębiorstwa Przemysłu Drzewnego. W pierwszym katalogu – zaproszeniu, wydanym w roku 1965, organizatorzy przyjęli trzy podstawowe cele akcji plenerowej:

1. Udostępnienie twórcom unikalnej, jedynej w Europie, utrzymanej w stanie pierwotnym Puszczy.
2. Uaktywnienie białostockiego środowiska plastycznego poprzez ścisłe kontakty z twórcami z innych środowisk a w przyszłości zagranicznych.
3. Stworzenie w Białymstoku Galerii Sztuki Współczesnej opartej na darach poplenerowych w przyszłości rozszerzonej poprzez zakupy z wystaw czy pracowni artystów.

Historia obu plenerów, malarskiego i rzeźbiarskiego ciągnęła się przez szereg lat owocując sporą ilością wybitnych prac z obu dyscyplin. Zawirowania polityczne mecenatu państwa, spowodowały uwiad obu plenerów. Po latach grupa zapaleńców z Hajnówki i Białegostoku zdecydowała o reaktywacji hajnowskich spotkań rzeźbiarskich.

Odtwarzając ciągłość plenerów Rzeźby w Drewnie w Hajnówce /XV – 2017, XVI – 2018, XVII – 2019/, ich organizatorzy nawiązali do zmodyfikowanych założeń I Pleneru Białowieskiego /malarsko-rzeźbiarskiego/:

ad pkt. 1. Puszcza Białowieska jest jedynym na niżu europejskim kompleksem leśnym będącym skupiskiem roślin i zwierzyny, które to bogactwo zachowało się w swej pierwotnej postaci. Jest skarbnicą zagadnień badawczych dla naukowców, nieopisanym sezamem wrażeń dla wszystkich ludzkich zmysłów. Oddaje ze swych pokładów zmienność barw, tonacji światła. Złote od słońca polany i mroczne mateczniki stają się zestawem strawy duchowej dla każdego.

„...spośród widoków, które odcisnęły się głęboko w moim umyśle, żaden nie przewyższał swą subtelnością dziewiczego lasu, nie oszpeconego ręką człowieka. Nie można pozostać niewzruszonym na tych samotniach i nie czuć, że w człowieku kryjesię więcej niż tylko życie cielesne.” (Karol Darwin)

Możliwości kontaktu z tym bogactwem oddają organizatorzy do dyspozycji twórców, do ich wrażliwości i umiejętności percepcyjnych.

Sięgnijmy jeszcze do jednego cytatu:

Przed nowoczesnym rzeźbiarzem otwiera się nieograniczone pole działania. Źródłem jego inspiracji będzie jak zawsze natura i otaczający świat, od których uczysię on takich zasad jak równowaga i rytm, żywy wzrost organiczny, przyciąganie i odpychanie, harmonia i kontrast. Jego prace mogą być w jakimś stopniu przedstawiające lub nie przedstawiające, jak muzyka i architektura, ale mechaniczne kopiowanie przedmiotów i życia, które go otacza, nigdy nie da mu satysfakcji.” (Henri Spencer Moore)

ad pkt 2. Zmiany, jakie nastąpiły w życiu artystycznym po roku 1989, całkowicie przemodelowały struktury poszczególnych środowisk plastycznych, tym samym deaktualizując ten punkt.

ad pkt 3. Galeria Sztuki Współczesnej, która zawierałaby rzeźby powstałe na spotkaniach hajnowskich, praktycznie nigdy nie powstała. Jej wersja malarska funkcjonowała przez kilka lat w pawilonach przy kościele św. Rocha tzw. „Spodkach” i także uległa likwidacji w początkach lat osiemdziesiątych. Obecnie narodził się inny doskonały pomysł: Galeria Rzeźby w Drewnie w Hajnówce. W Polsce istnieje kilka takich obiektów, niekiedy nazywanych Parkami Rzeźby, np. Orońsko, Park Rzeźby Bronisława Chromego w Krakowie i inne.

Pokazanie dorobku wybranych prac powstałych na Plenerach, zachowanie ich kształtu i przesłania dla potomnych – rewelacja. Na dziś artyści otrzymali kawałek zielonego terenu, gdzie już ustawiono kilka wybranych prac. Nie byłoby to możliwe bez przychylności władz hajnowskich z Burmistrzem Jerzym Sirakiem na czele. Ta zgodność myślenia artystów i decydentów godna jest najwyższego uznania. Do ostatecznego efektu – stworzenia Parku Rzeźby w Drewnie czeka jeszcze ogrom pracy, ale znając takich zapaleńców jak Wiktor Kabac czy Stanisław Ostaszewski można mieć pewność osiągnięcia tych celów.

W atmosferze ukształtowanej wartości i pewności co do słuszności reaktywacji Plenerów Rzeźby w Drewnie odbyły się w 2019 XVII Spotkania. Podobnie jak poprzednie gościły w otoczeniu Hajnowskiego Domu Kultury i pod życzliwą opieką jego Dyrektora Róścisława Kuncewicza.

Tym razem zaproszono gości zagranicznych: Aleksandra Łazerkę z Grodna /Białoruś/ i Mikołaja Sklara z Mińska /Białoruś/. Z kraju uczestniczyli: Daniel Lipian – Kaniuk z Lublina, Stanisław Ostaszewski z Białegostoku /jednocześnie komisarz pleneru/, Wiktor Kabac, Jerzy Iwacik i Stanisław Żywolewski z Hajnówki.

Goście z Białorusi stworzyli prace narracyjne, literackie i poetyckie w swojej wymowie. Wiktor Kabac, który jest „multiinstrumentalistą” plastycznym, podobnie jak w twórczości malarskiej czy poetyckiej nawiązywał do korzeni /ogień/ i puszczańskiego ducha tak mu bliskich. Piękno zastygłe w naturalnej postaci drewna pokazał Daniel Lipian–Kaniuk. Jerzy Iwacik kontynuował tematykę nieco humorystyczną, wzbogacając swoją pracę subtelną polichromią. Stanisław Żywolewski stworzył figurę w konwencji opartej o tradycję i estetykę sztuki ludowej, pamiątkarskiej. Stanisław Ostaszewski nadał swoim pracom kształty anatomiczne, choć uproszczone. Zadbął o zaakcentowanie walorów materiału – drewna. Pokazał jego kolor i fakturę, nadając swoim rzeźbom walor naturalnego piękna.

Dokonania XVII Pleneru Rzeźby w Drewnie – Hajnówka 2019 r., jak w dwu poprzednich, udowodniły potrzebę kontynuacji tej formy działania artystycznego. W dobie nasilenia twórczości komputerowo – smartfonowej itp., przywrócenie myślenia i działania, które możemy określić klasycznym jest konieczne dla zachowania człowieczeństwa.

Jerzy Hermanowicz
historyk sztuki

W

ramach XVII Międzynarodowego Pleneru w Drewnie „Tajemnicza Puszcza Białowieska – wspólne dziedzictwo Słowiańszczyzny”, w celu Promocji Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska został przeprowadzony konkurs, który miał wyłonić najlepsze prace artystów rzeźbiarzy. Najważniejszym celem konkursu był przegląd dorobku artystycznego rzeźbiarzy oraz pokazanie oryginalnych prac o wysokich walorach artystycznych, a także umożliwienie twórcom prezentacji dzieł i promowanie ich twórczości.

Organizatorem konkursu rzeźbiarskiego był Hajnowski Dom Kultury, Urząd Miasta Hajnówka oraz nadleśnictwa Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Białowieska”.

Każdy z artystów zgłoszonych do Pleneru Rzeźby w Drewnie wystawił jedną pracę, będącą jego autorską wizją postrzegania i przedstawiania postaci i symboli wywodzących się z dziedzictwa i historii Puszczy Białowieskiej.

Komisja Konkursowa, zgodnie z regulaminem Pleneru wybrała i nagrodziła cztery najlepsze prace, pozostałe otrzymały wyróżnienia.

1. Duch Puszczy - Sklar Mikołaj - Nagroda
2. Król puszczy - Łazerka Aleksander - Nagroda
3. Światowid - Kabac Wiktor - Nagroda
4. Zielarka - Ostaszewski Stanisław - Nagroda
5. Bogini przyrody - Lipian - Kaniuk Daniel - Wyróżnienie
6. Rozwijam się, zwijam się - Iwacik Jerzy - Wyróżnienie

Agnieszka Laskowska-Ginszt
Nadleśnictwo

Plenery rzeźbiarskie znacznie różnią się np. od malarskich czy wszelkiego rodzaju warsztatów twórczych. Pozyskiwanie odpowiednich materiałów: miejsca pracy, narzędzi, zabezpieczenia energetycznego, transportu – stanowią podstawę do rozpoczęcia pracy. Pokonanie wszystkich trudności organizacyjnych podnosi koszty plenerów. Dlatego wszelka pomoc ludzi dobrej woli i sponsorów jest na wagę złota. Takich sponsorów już mamy. Pozyskaliśmy od nich nieodpłatnie drewno na rzeźby i ulgi transportowe. Należą do nich: Waczesław Antropow z Gruszek, Jerzy Kisły z Siemianówki, Mirosław Szymaniuk z Siemianówki. Dziękujemy!

Rzeźbiarze i organizatorzy Pleneru

Związek
Polskich
Artystów
Plastyków
Polska
Sztuka
Użytkowa

TOWARZYSTWO PLASTYKÓW "SIEMIANKI"

MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
UL. DR. JACZA KRAKOWIECZAKA W HAJNÓWCE

PREZESBIORSTWO
KRAJOWE
PUK
KRAJOWY OŚRODEK
KULTURALNY

FORNIR
HAJNÓWKA

Daniel Lipian-Kaniuk

ur. 03.01.1954r. w Gryfowie Śląskim.

Aktualnie mieszkający w Lublinie. Absolwent Liceum Sztuk Plastycznych w Zamościu. Studia na UMCS IWA w Lublinie w latach 1976-80. Dyplom z malarstwa w pracowni prof. M. Stelmasika. Studia podyplomowe z zakresu rzeźby w pracowni prof. S. Mielezki. W latach 1980-2010 nauczyciel malarstwa, rzeźby oraz form użytkowych w PLSP w Nałęczowie. Zajmuje się malarstwem, rzeźbą oraz metaloplastyką. Uczestnik plenerów malarskich i rzeźbiarskich w kraju i za granicą. Wystawy indywidualne: Krasnystaw, Nałęczów, Ustka, Ustrzyki Dolne, Frombork. Wystawy zbiorowe: Lublin, Nałęczów, Otwock, Warszawa, Wrocław, Krasnystaw, Jeżowe, Narewka, Hajnówka, Czeremcha, Opole, Kamieniuki (Białoruś), Monachium (Niemcy). Inspiracją w pracy jest wszechobecna natura, aktualnie panująca sytuacja i wydarzenia społeczne. Prace znajdują się w instytucjach oraz w zbiorach prywatnych.

Daniel Lipian-Kaniuk NATURA

Daniel Lipian-Kaniuk BOGINI PRZYRODY - Wyróżnienie

Aleksander Łazerka

ur. 26.09.1964r. w miejscowości Borisov
na Białorusi, żonaty, dwoje dzieci. Obecnie
mieszka w Wistyczach, gdzie pracuje, jest
kierownikiem studia artystycznego w Domu
Kultury. Większość rzeźb artysty znajduje się
poza granicami Białorusi, w zbiorach w takich
państwach jak: Włochy, Niemcy, Holandia i Polska.

Aleksander Lazerka MELODIA PUSZCZY

Aleksander Lazerka KRÓL PUSZCZY - Nagroda

Jerzy Iwacik

Urodzony w Hajnówce, edukacja w Liceum Sztuk Plastycznych w Supraślu, następnie Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu. Obecnie zamieszkały w rodzinnym mieście. Zajmuje się rzeźbą w drewnie, rysunkiem, malarstwem, a także grafiką warsztatową i komputerową. Inspiracje czerpie z codziennego życia i natury.

Jerzy Iwacik ROZWIJAM SIĘ, ZWIJAM SIĘ – Wyróżnienie

W i k t o r K a b a c

ur. 23.04.1935r, we wsi Minkówka gm. Narewka.
Studia rysunku i malarstwa w Łodzi. Dyplom
z malarstwa na wydziale Sztuk Pięknych
na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika
w Toruniu. Zajmuje się malarstwem, rzeźbą
i grafiką. Prace znajdują się na wystawach
w kraju i za granicą.

Wiktor Kabac PERUM

Wiktor Kabac ŚWIATOWID - Nagroda

Stanisław Ostaszewski

W latach 1979–1983 studiował w Warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych na Wydziale Wzornictwa Przemysłowego i Architektury Wnętrz. Dyplom z wyróżnieniem w 1983 r. pod kierunkiem prof. Wojciecha Wybieralskiego i prof. Teresy Kruszewskiej. W pracowniach profesorów: Grzegorza Kowalskiego i Krystiana Jarnuszkiewicza. studiował rzeźbę.

Po ukończeniu studiów zajmuje się projektowaniem architektury wnętrz, wystawiennictwem i rzeźbą. Mieszka i tworzy w Białymstoku. Od wielu lat juror komisji artystycznych. Od 1983 r. należy do Związku Polskich Artystów Plastyków–Polska Sztuka Użytkowa a od roku 1997 pełni funkcję prezesa ZPAP–Polska Sztuka Użytkowa oddział w Białymstoku. W 2000 r. zrealizował największą wystawę promującą województwo podlaskie na Światowej Wystawie EXPO 2000 w Hanowerze. Swoją twórczość prezentował na wystawach indywidualnych i zbiorowych. W latach 1995– 2010 pełnił funkcję Plastyka Miasta Białegostoku a obecnie kieruje Zespołem Estetyki Przestrzeni Publicznej w Urzędzie Miejskim w Białymstoku. Komisarz XVI i XVII Pleneru Rzeźby w Drewnie w Hajnówce.

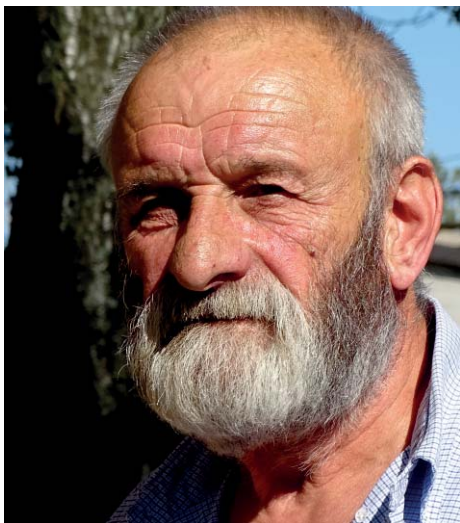

Stanisław Ostaszewski WRZEŹBA

Stanisław Ostaszewski ZIELARKA - Nadroda

M i k o ł a j S k l a r

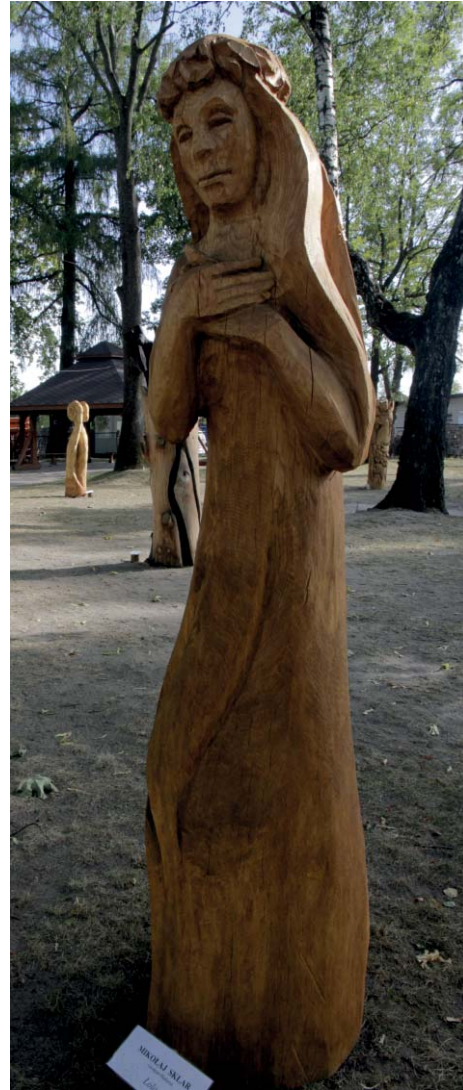
ur. 08.05.1949r. na Ukrainie.

Skonczył Technikum Plastyczne w Kijowie. Od 1968 r. mieszka i pracuje w Grodnie. Uczestnik krajowych i międzynarodowych plenerów (Litwa, Polska, Niemcy). Ponad 10 wystaw personalnych. Członek Białoruskiego Związku Artystów oraz Towarzystwa Plastyków Polskich przy ZPB. Twórczość związana jest z rzeźbą monumentalną i plastyką małych form, grafiką i ceramiką. Ulubiony materiał: drzewo, tematyka rzeźby: sakralna, portret, animalistyka, mity, podania.

Mikołaj Sklar DUCH PUSZCZY – Nagroda

Mikołaj Sklar LOLA

Stanisław Żywolewski

Urodził się w 1942 roku w Hajnówce.

Artysta naturalny, malarz, rzeźbiarz. W twórczości odważny i kontrowersyjny. Swoją sztuką pragnie uświadomić zagrożenia ekologiczne, upadek moralny człowieka i cywilizacji, przedstawić problemy społeczne i polityczne. Prace Stanisława Żywolewskiego znajdują się w wielu muzeach w Polsce i za granicą.

Stanisław Żywolewski FAUN

Marek Sapiółko

(gość pleneru)

ur. w 1971r. w Narewce.

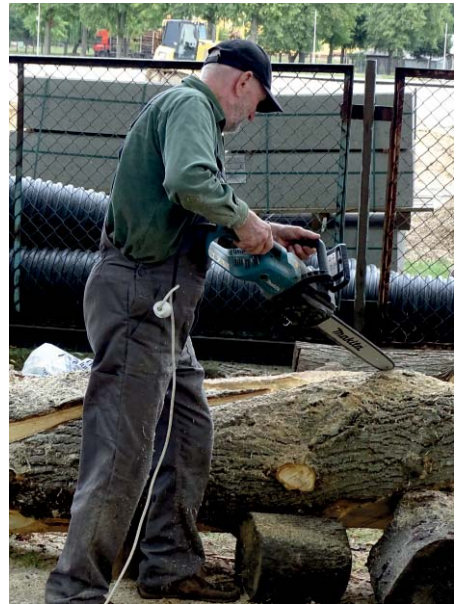
Ukończył szkołę średnią w Supraślu. Sztuką interesuje się od dziecka, jest ona jego pasją, której oddaje się bezgranicznie. Brał udział w kilkudziesięciu plenerach malarskich w kraju i za granicą. Jest twórcą samorodnym. Mieszka i tworzy na Podlasiu.

Marek Sapiołko WELES

Marek Sapiołko JESSA

Jerzy Iwacik

Wiktor Kabac

Daniel Lipian-Kaniuk

Aleksander Łazerka

Mikołaj Sklar

Stanisław Żywolewski

Marek Sapiółko

Stanisław Ostaszewski – Komisarz Pleneru